

2. 8. 2025

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na víkend - týden v české justici očima šéfredaktora

Ústavní soud: Ponižující zacházení ze strany státu je neospravedlnitelné | Dvě energetické novely (Lex OZE III a „lex plyn“) vstupují v účinnost | Ministerstvo spravedlnosti: Zlepšení vězeňství vyžaduje investice | Oddlužení je dostupnější - vzniká konsorcium na pomoc dlužníkům | Evropská komise nařídila vrátit zemědělskou podporu z roku 2018 | Ombudsman zajistil doplatek invalidního důchodu | V pankrácké věznici vznikla jednací soudní síň | Ministryně spravedlnosti žádá dohled v bitcoinové kauze

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám pravidelný přehled událostí ve světě práva za uplynulý týden.

Přeji Vám hezký víkend

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
EPRAVO.CZ

Události tohoto týdne:

Ústavní soud: Ponižující zacházení ze strany státu je neospravedlnitelné

Ústavní soud se zastal vězenkyně, kterou příslušníci Vězeňské služby připoutali na 3,5 hodiny pouty k okenní mříži. Podle nálezu sp. zn. III. ÚS 1252/24 tak došlo k porušení jejího práva na ochranu před nelidským a ponižujícím zacházením a takové jednání vykonavatelů státní moci nelze omlouvat neznalostí právních předpisů ani tolerancí ze strany nadřízených. Ústavní soud zrušil rozhodnutí krajského soudu, který dříve jednání dozorců posoudil jen jako kázeňský přestupek a jednoho obžalovaného zprostil.

Dvě energetické novely (Lex OZE III a „lex plyn“) vstupují v účinnost

Od pátku 1. srpna začínají platit dvě novely energetického zákona. První z nich, přezdívaná lex OZE III, upravuje zejména podmínky akumulace elektřiny pro stabilizaci přenosové sítě. Druhá novela, zvaná lex plyn, má urychlit výstavbu plynových elektráren a posílit energetickou bezpečnost ČR. Na návrh Senátu tato druhá novela také ruší individuální kontroly výnosnosti podpory u solárních elektráren z let 2009–2010, které původně zavedla první novela. Řada ustanovení z obou předpisů však nabývá účinnosti postupně k pozdějším datům.

Začíná platit zákon o akceleračních zónách pro obnovitelné zdroje

V Česku mohou nově vznikat akcelerační zóny - vymezené oblasti, kde budou úřady ve zjednodušeném režimu schvalovat výstavbu fotovoltaických a větrných elektráren. Umožňuje to zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, jenž vstupuje v účinnost 1. srpna. Akcelerační zóny mají vznikat hlavně na bývalých průmyslových plochách a jejich cílem je snížit administrativní zátěž investorů při povolování projektů OZE. Zákon rovněž zavádí nový poplatek z větrné elektrárny určený obcím - provozovatelé budou odvádět 50 Kč za každou MWh, přičemž 98 %

výnosu případně obci, na jejímž území turbína stojí.

Ministerstvo spravedlnosti: Zlepšení vězeňství vyžaduje investice

Pro udržitelné zlepšení podmínek ve věznicích a snížení recidivy musí stát více investovat do vězeňské infrastruktury i personálu. Ministerstvo spravedlnosti to uvedlo v reakci na aktuální zprávu Rady Evropy o přeplněnosti věznic. Legislativní změny samy o sobě systémový problém nevyřeší - například nedávno schválená novela trestního zákoníku sice ulehčí kapacitně přetíženým věznicím širším využitím alternativních trestů, zároveň ale zatíží Probační a mediační službu, která už nyní trpí nedostatkem personálu a financí. Česko má se 180 vězni na 100 000 obyvatel sedmou nejvyšší vězeňskou míru v Evropě a řada věznic nespĺňuje doporučené prostorové standardy, což bude nutné řešit koordinovanými investicemi do výstavby nových kapacit.

Advokátka protestuje proti krácení odměn otevřeným dopisem

Advokátka Lucie Hrdá zaslala otevřený dopis ministryni spravedlnosti Evě Decroix, v němž požádala o vyškrtnutí z Registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů kvůli praxi soudů krátit odměny advokátů ustanovených pro oběti. Upozorňuje na dlouhodobý trend soudů kreativně snižovat advokátům odměny - například arbitrátním překvalifikováním úkonů na méně placené či měřením délky vystoupení advokáta na minuty. Rozsah tohoto jevu podle ní překročil únosnou mez a ohrožuje právo obětí na dostupnou právní pomoc. Česká advokátní komora se problematikou snížených odměn ex offio dlouhodobě zabývá a sbírá od advokátů podněty k nápravě.

Oddlužení je dostupnější - vzniká konsorcium na pomoc dlužníkům

Po poslední novele insolvenčního zákona (účinné od loňského října) vzrostl zájem o osobní bankroty, ale mnozí dlužníci o této možnosti stále nevědí. Odborníci odhadují, že až 220 tisíc lidí v exekuci by mohlo dosáhnout na oddlužení, ale brání jim neinformovanost, strach či složitost procesu. Nově vzniklé Konsorcium dluhových poraden ČR proto plánuje ještě letos spustit centrální webový rozcestník s přehlednými informacemi, testem způsobilosti k oddlužení a kontakty na prověřené poradny. Chystá také infolinku a kampaň zaměřenou na nejčastější bariéry vstupu do oddlužení. Cílem konsorcia, do nějž se zapojily neziskové organizace, stát i odborní partneři, je sjednotit roztržštěný systém dluhového poradenství a co nejvíce zvýšit dostupnost bezplatné a kvalitní pomoci pro předlužené osoby.

Exsoudce Kydalka obžalován za únik rozsudku v kauze Čapí hnízdo

Státní zástupce podal obžalobu na bývalého soudce Městského soudu v Praze Kamila Kydalku za to, že koncem roku 2023 neoprávněně získal a vynesl do médií neveřejné soudní rozhodnutí v kauze Čapí hnízdo. Podle obžaloby si Kydalka krátce před odchodem do důchodu stáhl z interního systému soudu čerstvý rozsudek pražského vrchního soudu týkající se obžaloby Andreje Babiše a Jany Nagyové, a poskytl jej novinářům dříve, než byl verdikt oficiálně doručen stranám. Případ bude projednávat Obvodní soud pro Prahu 2 a kvalifikován je jako přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a jiného zásahu do zařízení pro informační záznam.

Evropská komise nařídila vrátit zemědělskou podporu z roku 2018

Evropská komise dospěla k závěru, že podpora poskytnutá Českou republikou v roce 2018 na pojištění pro velké zemědělské podniky nebyla v souladu s pravidly EU pro státní pomoc. Komise zjistila, že některé velké zemědělské firmy byly chybně vykázány jako malé a střední podniky a získaly tak nárok na dotaci neoprávněně. Česko musí tuto podporu v plné výši vymoci zpět včetně úroků. Jednalo se o program Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF) s rozpočtem odhadovaným na 690 milionů Kč, jehož cílem bylo podpořit zemědělce při pojištění proti přírodním pohromám. Ministerstvo zemědělství uvedlo, že PGRLF již v minulosti tuto záležitost s EK řešil a bude rozhodnutí respektovat - u již zjištěných nesouladů byly dotace v minulosti vráceny i s úroky.

Ombudsman zajistil doplatek invalidního důchodu

Veřejný ochránce práv pomohl vyřešit případ muže, kterému Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) původně přiznala jen invalidní důchod prvního stupně. Stěžovatel byl přesvědčen, že je invalidní ve druhém stupni a už od dřívějšího data, než určily posudkové závěry. Ombudsman upozornil ČSSZ na nedostatečné odůvodnění posudků a během jeho šetření úřad vydal nový posudek uznávající vznik invalidity skutečně k dřívějšímu datu. Muži sice zůstal první stupeň invalidity (podle aktuální lékařské prohlídky na druhý stupeň nárok nemá), ale ČSSZ mu zvýšila důchod a zpětně doplatila částku 268 124 Kč. Ombudsman Stanislav Křeček ocenil pohotovou reakci ČSSZ a zdůraznil význam řádného odůvodňování lékařských posudků – zejména určení okamžiku vzniku invalidity, které je klíčové pro stanovení nároku a výše důchodu.

Diag Human: Londýnský soud potvrdil nárok Štávy na miliardové odškodné

Odvolací soud v Londýně potvrdil nárok podnikatele Josefa Štávy na odškodnění v kauze Diag Human. Mezinárodní arbitráž v roce 2022 přiřkla Štávovi přibližně 8 miliard Kč za zmařený obchod s krevní plazmou v 90. letech. Včetně úroků, které narůstají od roku 2007 o cca 1,3 milionu Kč denně, se aktuální částka pohybuje kolem 17 miliard korun. Příklad se vleče už téměř 35 let – od roku 1991, kdy české ministerstvo zdravotnictví zmařilo smlouvu firmy Diag Human na zpracování krevní plazmy. Česká republika po arbitráži spor přenesla k britským soudům; aktuální verdikt odvolacího soudu potvrzuje Štávův nárok poté, co byl z žalobců vyřazen podnik Diag Human jako firma. Ministerstvo financí obdrželo rozsudek koncem července a analyzuje další postup.

Mládež se radikalizuje on-line, varuje ministerstvo

Ministerstvo vnitra ve zprávě o extremismu za 1. polovinu 2025 upozorňuje, že děti a mládež se stále častěji radikalizují samy online a již se nepřidávají k tradičním extremistickým skupinám. Nová generace čerpá například neonacistický obsah izolovaně z internetových platform a nedokáže se bránit manipulaci. To ztěžuje včasné odhalení, neboť chybí vazby na známé extremistické struktury. Následkem je nárůst případů, kdy nezletilí vyhrožují násilím motivovaným nenávisí – jedná se o jednotlivce fascinované násilím a nenávisťnými ideologiemi, bez napojení na konkrétní organizace. Ministr vnitra Vít Rakušan proto volá po koordinované a systémové reakci státu na tento trend. Vláda již v červnu schválila preventivní program Bezpečné dětství zaměřený na boj proti on-line radikalizaci mládeže.

V pankrácké věznici vznikla jednací soudní síň

V areálu pražské věznice Pankrác byla nově otevřena soudní síň pro konání soudních jednání přímo ve věznici. Vězeňská služba k tomuto kroku přistoupila kvůli nedostatku personálu pro eskorty obviněných a obžalovaných do soudních budov. Síň se nachází v samostatném objektu 250 m od hlavního vstupu a je vybavena moderní technikou včetně videokonference a záznamového zařízení; v zázemí jsou také dvě cely a poradní místnost pro senát. Při dodržení bezpečnostních opatření mohou na jednání ve věznici přijít i novináři a veřejnost (pro ně je vyhrazeno 6 lavic). První hlavní líčení za účasti veřejnosti se v nové síni uskutečnilo 22. července. Již dříve se některá řízení ve věznici konala – například v roce 2017 tam soud rozhodoval o vydání hackera Jevgenije Nikulina do USA a Ruska z bezpečnostních důvodů.

Ministryně spravedlnosti žádá dohled v bitcoinové kauze

Nová ministryně spravedlnosti Eva Decroix podá podnět nejvyšší státní zástupkyni Lence Bradáčové k prošetření postupu dozorců státních zástupců v tzv. bitcoinové kauze. Uvedla to 28. července s tím, že ministerstvo nedostává uspokojivé odpovědi od pražského vrchního státního zástupce Radima Dragouna ohledně vyšetřování této kauzy. Policie od jara prověřuje okolnosti daru 50 bitcoinů (v hodnotě cca 30 milionů Kč) pro Ministerstvo spravedlnosti, který v minulosti přijal exministr Pavel Blažek od pravomocně odsouzeného muže. Pro podezření ze zneužití pravomoci a praní peněz zatím nebyl nikdo obviněn. Decroix požaduje ověřit, zda v řízení nedochází k průtahům a zda jsou

dodržovány zákonné postupy, zejména aby stát i kupci bitcoinů měli jasno o legálnosti či nelegálnosti původu této kryptoměny. Bradáčová může v rámci dohledu vydat nižšímu státnímu zastupitelství pokyny nebo mu věc odejmout a vyřídit sama.

ÚS: Procesní pravidla správního soudnictví nesmí být právním labyrintem

Ústavní soud nálezem sp. zn. IV. ÚS 1038/25 zdůraznil, že postupy ve správním soudnictví musí být srozumitelné a předvídatelné, aby se neztratil účel soudní ochrany. Soudci uvedli, že procesní pravidla nemají být „labyrintem plným nejasných odboček do slepých uliček“, nýbrž jasně směřovat k cíli – posoudit, zda byla porušena žalobcova hmotná práva. V posuzovaném případě státního zaměstnance propouštěného ve zkušební době Ústavní soud zrušil rozsudek Nejvyššího správního soudu i předchozí usnesení Městského soudu v Praze, neboť jejich formalistický postup fakticky odepřel stěžovateli právo na soudní ochranu. Soudy nutily žalobce měnit žalobní typy a domáhat se ochrany neúčinnými prostředky, čímž vytvořily stav právní nejistoty a znemožnily přezkum ukončení služebního poměru ve spravedlivé lhůtě. Ústavní soud upřesnil i svou judikaturu k tzv. trvajícím zásahům – ty jsou podle něj výjimečné a nelze dovozovat, že by u každého pokračujícího protiprávního stavu neběžela lhůta pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem.

Vyšlo na epravo.cz:

[Matzner: Diskutujeme ještě o Garančním fondu. Advokáti ho zatím nevzali za svůj](#)

Na nadcházejícím sněmu České advokátní komory budu jako dosavadní člen kárné komise kandidovat do odvolací kárné komise. Dovoluji si vám tak po svých úvahách o politických projevech advokátů předložit ty, které směřují ke Garančnímu fondu ČAK, který se jistě stane jedním z hlavních témat příštích měsíců a možná i let v reálném životě České...

[Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc červen 2025](#)

Jako každý měsíc Vám přinášíme nejnovější zprávy z české a evropské regulace finančních institucí, nyní za červen 2025. Novinky jako vždy rozdělujeme podle příslušných regulovaných sektorů.

[Osoby blízké a vědomost o úmyslu dlužníka zkrátit věřitele v případě vyvedení majetku do svěrenského fondu](#)

V soudní praxi přibývá případů týkajících se neúčinnosti právních jednání, jejichž předmětem je majetek vyčleněný dlužníky do svěrenských fondů. Insolvenční i civilní soudy tak čelí otázce, zda lze analogicky aplikovat institut osoby blízké dle § 22 odst. 2 občanského zákoníku[1] a s tím související skutkové podstaty relativní neúčinnosti dle...

[Dálnice D49: Když \(ne\)zákonně stavební řízení zastaví skoro hotovou dálnici. Dálnice, která \(ne\)jede](#)

Jak nás informovaly média, zprovoznění téměř hotové dálnice D49 do Fryštáku je opět v ohrožení. Musí být provedeno nové vyhodnocení proces EIA.[1] Stavba, která je téměř dokončená, a jejíž výstavba začala před více než 20 lety (!), se opět zastavuje.

[Soudcovské uvážení při moderaci výše smluvní pokuty ve světle ust. § 142 odst. 3 občanského soudního řádu](#)

Dle zákonné úpravy civilního řízení obecně náleží náhrada nákladů řízení procesně úspěšnému účastníku, a to podle zásady procesního úspěchu ve věci. Jak už to bývá, i z obecného pravidla jsou jisté výjimky, a jednou z nich je, za splnění zákonem daných podmínek, i soudcovské uvážení. Soudcovské uvážení umožňuje soudu, aby v konkrétním případě...

[Globální přesah a hluboká znalost insolvenčního práva jsou klíčem k efektivní](#)

restrukturalizaci

Tomáš Jelínek, vedoucí insolvenčního týmu v advokátní kanceláři Eversheds Sutherland a spoluautor globálního insolvenčního průvodce (Global Insolvency Guide), sdílí pohled na aktuální trendy v insolvenčním právu a poznatky z každodenní mezinárodní spolupráce. Vysvětluje, proč dnes firmy potřebují vedle znalosti tuzemské legislativy také schopnost...

Certifikace dodavatele jako podmínka účasti v zadávacím řízení

V zadávacích podmínkách se lze poměrně často setkat s požadavkem zadavatele, aby dodavatel doložil, že je v určité formě certifikován, a proto existuje předpoklad, že jeho plnění bude provedeno řádně. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) se těmto zadávacím podmínkám poměrně často a podrobně věnuje a stanovuje, za jakých okolností může být...

Velká reforma trestního práva, jak moc velká je?

V červenci 2025 schválil Senát rozsáhlou novelu trestního zákoníku, která představuje nejvýznamnější změny v českém trestním právu za poslední dekádu. Kromě důrazu na alternativní způsoby trestání a redefinici některých skutkových podstat přináší novela také průlom v otázce držení a pěstování konopí, což je oblast, která v českém prostoru dlouho...

Nealkoholický nápoj neznamená ZERO ALKOHOL, aneb ne všechny nealkoholické nápoje jsou bez alkoholu. Co je nealkoholický nápoj podle zákona?

Definici nealkoholického nápoje nalezneme ve vyhlášce o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí. Dle této vyhlášky se nealkoholickým nápojem rozumí „nápoj obsahující nejvýše 0,5 % objemových etanolu měřených při teplotě 20 °C“. Vyhláška dále obsahuje i definici nealkoholického piva, přičemž nealkoholickým pivem se rozumí pivo s obsahem...

10 otázek pro ... Jana Malého

JUDr. Jan Malý, nar. 30. 3. 1977, je advokátem od r. 2004, od r. 2009 insolvenčním správcem a od r. 2014 insolvenčním správcem se zvláštním povolením. Působí též jako regionální představitel České advokátní komory pro Východní Čechy, člen Výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů a předseda odvolací komise Fotbalové asociace České...

JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚOHS, ČERVENEC 2025

Rozhodovací praxe ÚOHS přináší nové výzvy pro zadavatele i dodavatele. V přednášce Jiřího Harnacha zazněly tři klíčové kauzy, které podle něj naznačují zásadní posun v přístupu k právnímu hodnocení veřejných zakázek. „Zkušenost právnické osoby musí být přenositelná do aktuálního plnění, nestačí obecná reference,“ upozorňuje. Sledujte celý díl VZ...

Lze ve smlouvě o převodu podílu v SRO pro případ vady předmětu koupě platně sjednat závazný způsob určení výše slevy z kupní ceny prostřednictvím znaleckého posudku vypracovaného předem určeným znalcem?

Nejvyšší soud se rozsudku sp. zn. 23 Cdo 713/2024, ze dne 6. 5. 2025 zabýval zajímavou a praktickou korporační otázkou (která má však přesah i do jiných oblastí práva), a to sice, otázkou platnosti ujednání ve smlouvě o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným, kterým má být určena výše slevy z kupní ceny znalcem. Smyslem tohoto článku je...

Zdroj: EPRAVO.CZ

Další články:

- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [10 otázek pro ... Ondřeje Čížka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)